

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 608/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom, Jesenná 8, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 20C/16/2017-1129 zo 14. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením o výške náhrady trov konania v civilnom spore.

II.

2. Sťažovateľ sa proti žalovanému mestu domáhal zaplata 830 470,24 eur. V spore nebol úspešný a bolo mu uložené nahradiť žalovanému trovy konania. Trovy právneho zastúpenia mesta boli vyčíslené uznesením vyššieho súdneho úradníka na 17 271,13 eur podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Proti tomu podal sťažovateľ sťažnosť. Z toho, že mesto bolo zastúpené advokátom, s ktorým malo dohodnutú hodinovú odmenu, pri zohľadnení ktorej advokátovi za právne služby v spore zaplatilo 287,44 eur, vyvodil, že náhrada trov právneho zastúpenia nemala byť určená podľa vyhlášky ale podľa zmluvy medzi mestom a jeho advokátom. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sudcu okresného súdu bola sťažnosť sťažovateľa s poukazom na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 453/2013 a sp. zn. III. ÚS 102/2023 zamietnutá.

III.

3. Namietané porušenie ústavných práv sťažovateľ identifikuje v tom, že mestu bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia, ktorá násobne prevyšuje trovy, ktoré mu vznikli. Takéto trovy sú podľa sťažovateľa v rozpore s § 251 Civilného sporového poriadku, nespravodlivé a sankcionujú ho za uplatnenie si práv. Kritizuje, že súdy aplikovali vyhlášku bez toho, aby zohľadnili dohodu medzi mestom a advokátom. Sťažovateľ zo zmlúv medzi mestom a advokátom a faktúr vystavených advokátom mestu dochádza k záveru, že skutočné náklady žalovaného na právne zastúpenie boli 287,44 eur, čo je viac ako 50-násobok proti nemu priznanej náhrady trov právneho zastúpenia.

4. Sťažovateľ rovnako ako v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 114/2017 a polemizuje so závermi uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 102/2023, v ktorom bolo poukázané na to, že v zmluve o poskytovaní právnych služieb bolo dohodnuté, že advokátovi patria trovy právneho zastúpenia priznané súdom podľa vyhlášky. Toto však nepovažuje za rozhodujúce, keďže obdobné dojednanie bolo v zmluve medzi stranou a advokátom, ktorá bola posúdená v náleze sp. zn. III. ÚS 114/2017. Takéto dojednania nie sú pre súd záväzné tak, aby musela byť priznaná náhrada podľa vyhlášky, pretože základným kritériom posúdenia úkonov právnej služby z hľadiska definície trov konania je to, či ide o preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky. Sťažovateľ dopĺňa, že žalované mesto povinne zverejňuje informácie, z ktorých mohol predpovedať náklady mesta na právne zastúpenie podľa zmluvy s advokátom. Preto rozhodnutie zasiahlo aj do jeho legitímnych očakávaní a právnej istoty.

IV.

5. Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi prislúcha zásadne týmto súdom. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne preskúmava rozhodnutie všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (IV. ÚS 248/08, II. ÚS 569/2017).

6. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá. Nie je dôvod odchýliť sa od uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 102/2023, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť sťažovateľa v jeho obdobnej veci a v ktorom sa ústavný vysporiadal s právnym názorom nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 114/2017 na obdobnú vec sťažovateľa.

7. Určenie náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré má žalovanému mestu zaplatiť sťažovateľ, na základe vyhlášky nemá žiadne prvky svojvôle, z ktorej by bolo možno vyvodit' porušenie ústavných práv sťažovateľa. Vo veci sťažovateľa nebol žiaden dôvod na to, aby namiesto vyhlášky boli trovy právneho zastúpenia žalovaného mesta určené podľa dojednania v zmluve medzi mestom a jeho advokátom. Prístup určovania náhrady trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky vo svojej podstate zodpovedá spravodlivosti, predvídateľnosti a právnej istote. V takomto normatívnom systéme sa náhrady trov právneho zastúpenia určujú rovnako pre obe strany sporu, pričom obe

strany sporu môžu už na začiatku predvídať ich výšku, či už v prípade svojho procesného úspechu alebo neúspechu. Na tom nemení nič ani to, že strana si môže so svojím advokátom dohodnúť iný spôsob určenie odplaty ako podľa vyhlášky. Na tom nič nemení ani to, že žalované mesto za zastúpenie v spore so sťažovateľom svojmu advokátovi zaplatilo násobne nižšiu čiastku, ako bola určená podľa vyhlášky. Dojednanie takejto relatívne nízkej odplaty zodpovedá ďalšiemu dojednaniu v zmluve medzi mestom a advokátom, podľa ktorého súdom priznaná náhrada trov konania prípadne advokátovi.

8. V tejto súvislosti neobstojí argumentácia sťažovateľa, podľa ktorej takéto dojednania nie sú pre súd záväzné tak, aby musela byť priznaná náhrada podľa vyhlášky. Sťažovateľ sa tak na strane jednej dovoľáva uplatnenia náhrady určenej podľa zmluvy, no na strane druhej žiada, aby súd neprihliadol na dojednanie, podľa ktorého súdom mestu podľa vyhlášky priznaná náhrada trov právneho zastúpenia prípadne advokátovi mesta. Rovnako je tak nesprávny argument sťažovateľa o tom, že určenie výšky náhrady podľa zmluvy mohol predvídať, keďže zmluva bola zverejnená. K tomu treba uviesť, že zmluva bola zverejnená vrátane dojednania, podľa ktorého nie mestu, ale advokátovi prípadne náhrada trov právneho zastúpenia určená podľa vyhlášky. Sťažovateľ tak rozumne nemohol očakávať či byť si právne istý, že náhrada trov právneho zastúpenia mesta sa určí podľa hodinovej odmeny dojednanej v zmluve. V konečnom dôsledku nepochybne i sám musel očakávať, že podľa zaužívanej súdnej praxe, ktorá akceptuje vyhlášku ako normatívny nástroj určovania náhrady trov právneho zastúpenia, bude aj jemu v prípade jeho úspechu náhrada trov právneho zastúpenia priznaná práve podľa tejto vyhlášky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu